

Kamuda Alt İşveren İşçilerinin Toplu Sözleşmeden Doğan Fiyat Farkının Ödenmesi Dair Yönetmelik Hakkında Değerlendirme

Bilindiği gibi bundan bir süre önce “Torba Yasa” olarak bilinen 6552 sayılı Yasa ile alt işverende çalıştırılan işçileri kapsayan bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden biri de kamuda yardımcı işlerde personel çalıştırılmasına yönelik ihalelerin üç yıl olmasını öngörmekte ve belli bir kamu işveren sendikasına yetki verilmek suretiyle yapılması halinde TİS ile elde edilen mali hakların fiyat farkı olarak asıl işverenden alınmasını sağlamaktadır. Yasanın uygulamasında Maliye Bakanlığı’nın, bütçe gereklerini ileri sürerek (üst sınırları) belli bir ücret dayatması yapması beklenmektedir. Yasa uygulamaya yönelik daha ayrıntılı bir düzenleme yapmak üzere Maliye Bakanlığı’na görev vermiştir. Maliye Bakanlığı’nın çıkardığı **“Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Toplu İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Fiyat Farkının Ödenmesine Dair Yönetmelik”** 22 Ocak 2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı. Yönetmelikte öne çıkan hususlar ve değerlendirmelerimiz şöyledir:

- 1- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kamu kurumlarının **personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlerde ihale alan alt işverenlere ait her bir ihale sözleşmesi ayrı bir işyeri olarak değerlendirilecektir. Aynı alt işveren tarafından aynı işkolunda yapılan her bir ihale sözleşmesi için işyeri düzeyinde yetki tespiti verilecektir.** Bu düzenleme, işçi sendikalarının örgütlenmesi bakımından bir avantaj olarak değerlendirilebilir.

Bu düzenlemede ihale edilen iş esas alınacak. Örneğin bir belediyenin park bahçeler müdürlüğünün açtığı belediyeye ait parkların bakım ve temizlik ihalesini kazanan bir şirket için; şirketin Türkiye çapında veya o ilde başka işçileri olsa da TİS yetkisi, sadece o ihale ile sınırlı olarak ve o ihale için çalıştırılan işçilere göre belirlenecektir. Aynı şekilde örneğin bir ildeki Kamu Hastaneler Birliği’nin açtığı bir hastanenin temizlik ihalesi de aynı biçimde yetki işlemine tabi olacaktır. Bunun taşeron şirketlerde örgütlenme ve TİS yapabilmek için bir yol açacağı açıktır.

- 2- Alt işveren, işçi sendikası için yetki belgesi kendisine tebliğ edildikten sonra merkezi yönetim kapsamındaki kamu kuruluşlarının üyesi bulunduğu kamu işveren sendikalarından birisini (KAMU-İŞ veya TUHİS) yetkilendirebilir. Bu yetkilendirmenin 6356 sayılı Kanununun 44 üncü maddesine göre verilen yetki belgesinin alt işverene tebliği tarihinden itibaren altı iş günü içerisinde yapılması zorunlu tutulmuştur.

Bu düzenlemede; alt işverenlerce kamu işveren sendikalarına yetki verilmesi için öngörülen süre son derece kısa tutulmuştur. Zira alt işveren bu süreyi geçirdiğinde, kamu işveren sendikalarına yetki verememekte; TİS yapılırsa bile ihale fiyat farkı için asıl işverene başvurulması mümkün olmamaktadır.

- 3- Alt işverenlerin yetkilendirdiği bu kamu işveren sendikalarıyla yapılan toplu iş sözleşmelerinden doğan ek işçilik alacakları için asıl işveren fiyat farkı ödemekle

yükümlü olacaktır. Fiyat farkı ile ilgili ödemeler, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun bütçesinden yapılacaktır.

Ancak burada KAMU-İŞ ve TUHİS'in daha doğrusu ipleri elde tutan Maliye Bakanlığı'nın öngöreceği ücret ölçütü önem taşımaktadır. Bu durum sendikaların daha önce toplu sözleşme yaptıkları işyerlerinde hakların geriye gitmesine neden olabilecektir.

- 4- Toplu sözleşmelerle elde edilen hakların korunması bakımından taşeron şirketler eliyle kamuda sürekli çalıştırılan işçilerin ücret ve diğer sosyal haklarının hazırlanacak ihale şartnameleriyle gözetilmesi de önem taşımaktadır.
- 5- Son olarak; sözü edilen yönetmelik 11.09.2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmelerini kapsamaktadır.